

אונס בתוך המשפחה - משמעותו והעונש בצידו

אונס מוגדר כאקט מיני הנעשה בכפייה ויכול להתרחש בנסיבות שונות לרבות בתוך המשפחה. עם השנים כמות הדיווחים על התעללות מינית במשפחה עלו אומנם עדיין קיים קושי לאמוד את שכיחות התופעה. התעללות מינית בקטינים קרובי משפחה היא אחת מצורות ההתעללות הקיצונית ביותר שלעיתים מביאה לצלקות נפשיות חמורות ארוכות טווח ובלתי הפיכות. מהסיבות הללו נקבעו חוקים האוסרים זאת, גם אם המעשה הנפשע נעשה בהסכמת הקרבן. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירת האונס בתוך המשפחה ומרכיביה תוך סקירת פסקי דין בנושא.

האיסור על קיום יחסי מין במשפחה הוא איסור אוניברסלי חוצה תרבויות. כיום האיסור מעוגן בחוק, גם כאשר המעשה נעשה בהסכמה. נפגעי התעללות מינית במשפחה לעיתים חוששים לגלות את אשר עובר עליהם מכיוון שלרוב העברין המתעלל מצוי בעמדת סמכות כלפיהם. הדבר חמור במיוחד כאשר מדובר בדמויות הוריות אשר אמורות להקנות ביטחון ואמון לילד.

מהו אונס בתוך המשפחה?

עבירות מין מצויות תחת סימן ה' לחוק העונשין ומפרטות שורה רחבה של עבירות כגון עבירת אינוס, מעשה סדום, מעשה מגונה, בעילה אסורה בהסכמה ועוד, תוך קביעת עונשי מאסר לעבריינים. עבירות מין במשפחה בידי אחראי על חסר ישע מופיעות בסעיף 351 לחוק, לפיו נקבע עונש מאסר של עד **20 שנים** לאדם שעבר עבירת אינוס (לפי סעיף 345(א)) או מעשה סדום (לפי סעיף 347(ב)) בקטין בן משפחתו או אדם חסר ישע שהוא אחראי עליו.

עבירת אונס מוגדרת כהחדרת איבר מאיברי הגוף של העברין או חפץ לאיבר המין של האישה. לפי הסעיף כאמור, העבירה מוגדרת כבעילת אישה שלא בהסכמתה החופשית, בהסכמת האישה אשר הושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה, כשהאישה היא קטינה שטרם מלאו לה 14 שנים, אף בהסכמתה או תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו היא שרויה או מצב אחר המונע ממנה לתת הסכמה חופשית או תוך ניצול היותה חולת נפש או לקויה בשכלה, שבשל מחלתה או בשל הליקוי בשכלה לא הייתה לבעילה הסכמה חופשית.

מעשה סדום מוגדר כהחדרת איבר מאברי הגוף או חפץ לפי הטבעת של אדם או החדרת איבר מין לפיו של האדם. נקבע כי המבצע מעשה סדום באדם באחת הנסיבות המנויות בסעיף 345 בשינויים המחויבים דינו כדן אונס: המעשה נעשה שלא בהסכמה החופשית, בהסכמה אשר הושגה במרמה לגבי מיהות העושה או מהות המעשה, כשמדובר בקטין שטרם מלאו לו 14 שנים, אף בהסכמתו או תוך ניצול מצב של חוסר הכרה בו הקרבן שרוי או מצב אחר המונע ממנו לתת הסכמה חופשית או תוך ניצול היותו חולת נפש או לקוי בשכלו, שבשל מחלתו או בשל הליקוי לא היה למעשה הסכמה חופשית. עוד נקבע האיסור בקטין או קטינה שמלאו להם 16 שנים, באיום בנשק חם או קר, תוך גרימת חבלה גופנית או נפשית או הריון, תוך התעללות בקרבן לפני המעשה, בזמן המעשה או אחריו או בנוכחות אחר או אחרים שחברו יחד עמו לביצוע המעשה בידי אחד או אחדים מהם.

לפי סעיף 351(ב) נקבע עונש מאסר מרבי של עד **16 שנים** לבעל אישה שמלאו לה 14 שנים וטרם מלאו לה 21 שנים או העושה מעשה סדום באדם שמלאו לו 14 שנים וטרם מלאו לו 21 שנים והוא בן משפחתם.

מי מוגדר כבן משפחה, קטין או חסר ישע?

באשר לשאלת מיהו בן משפחה, חוק העונשין נוקט בגישה מרחיבה ומתייחס לא רק לבני המשפחה הגרעינית (הורים, אחים) אלא גם

סב או סבתא, דוד או דודה, גיס או גיסה, וכן בן זוג של הורה אף אם אינו נשוי לו. כמו כן, **קטין** - משמעותו ילד מתחת לגיל 18 ו**חסר ישע** - משמעותו אדם שאינו יכול לדאוג לעצמו ולצרכיו בגלל גיל, מחלה או מוגבלות (גופנית או נפשית), ליקוי שכלי או כל סיבה אחרת.

עבירת אונס בתוך המשפחה בראי הפסיקה

בתיק פילי חמור 30942-09-12 - הנאשמים הינם בני זוג נשואים, להם תשעה ילדים, מתוכם שלוש המתלוננות, ילידות השנים 1977, 1985 ו 1993. אחותן, ילידת 1982, פעלה יחד איתן להגשת התלונה והעידה מטעם התביעה. על פי כתב האישום, הנאשם מואשם בחמישה אישומים הכוללים מעשים מגונים, תקיפות מיניות, מעשי אינוס וסדום, בשלוש מבנותיו (המתלוננות), לאורך למעלה משני עשורים ובמאות הזדמנויות. בנוסף, הנאשם מואשם בעבירה של הדחה בחקירה, כאשר ניסה לגרום לבנותיו למשוך את התלונות שהגישו נגדו, ולתת הודעות שקר. כתב האישום מתאר מציאות של פחד וניצול בביתן של המתלוננות, בו התבצעו עבירות קשות של התעללות מצד האב כלפי המתלוננות, הכוללות הכאה באמצעות מקלות, חגורה וחוטי חשמל. על פי כתב האישום, הנאשמת נהגה לכלוא את שתיים מבנותיה בחדר השירותים למשך זמן רב ולעיתים בחושך, תוך שהיא מקללת אותן. מתואר מקרה בו רדפה אחריה בתה בת ה-12 באותה תקופה עם מגהץ רותח תוך כדי איומים עליה. כמו כן, מתואר מקרה של ביצוע חתך בזרועה של אחת המתלוננות באמצעות סכין.

בבת הראשונה, הנאשם ביצע את זממו כשמלאו לה 11 שנים עד אשר נישאה בגיל 19. הוא נהג להפשיט אותה, ללטף את גופה ולהחדיר את לשונו לאיבר מינה. הנאשם ניסה מספר פעמים להחדיר לאיבר מינה את איבר מינו אומנם נכשל, אך הצליח כן לפי הטבעת שלה. בבתו השנייה נעשה ניסיון מצדו לבצע בה מעשה מגונה בהיותה בת 11 אומנם הוא אינו צלח. בסמוך למועד זה, נכנס בשתי הזדמנויות לחדרה בעת שישנה וחיכך את גופו בגופה. בבתו השלישית הנאשם ביצע את מחדליו מהעת בו מלאו לה שש וחצי שנים עד להיותה בגירה בת 18. לעיתים המעשים בוצעו בנוכחות אחיה. הנאשם נהג לגעת באיבר מינה וללטף את גופה. כמו כן, נהג להתחכך בישבנה בעודה לבושה, להכניס את אצבעות רגליו לאיבר מינה ולאונן לידה.

לאחר בחינת תיק הראיות ושמיעת העדויות, הנאשמים הואשמו בסעיפים הבאים: הנאשם הואשם בתקיפה מינית, ניסיון למעשה אינוס בבני משפחה, ניסיון לביצוע מעשה סדום, מעשים מגונים בבני משפחה, ניסיון אינוס בן משפחה, אינוס בן משפחה, וכן ביצוע מעשה סדום בבן משפחה. הנאשמת הואשמה בסיוע לעבירות של אונס, מעשי סדום ותקיפה מינית ומעשים מגונים של בני משפחה, תחת נסיבות מחמירות.

בתיק פילי חמור 6241-08-13 - הנאשם הואשם בעבירות מין ואליומות במשפחה, כנגד אשתו וכלפי שני ילדיו הקטינים. על פי כתב האישום, נהג הנאשם באליומות כלפי אשתו וילדיו (המתלוננים), וכן ביצע עבירות מין כלפי אשתו הכוללות אונס ומעשי סדום, וכן ניסיונות לבצע בה מעשים אלו. בין היתר, באמצעות איום בסכין, כליאה, מניעת טיפול רפואי, וכן ניסיון הצתה. כל זאת, תוך שהוא רואה באשתו כמי שחייבת להיעתר לכל רצונותיו עד כדי ראייתה כרכוש פרטי שלו. בעקבות מעשיו, הוציאה אשתו של הנאשם צו הגנה בית המשפט לענייני משפחה, ועזבה יחד עם ילדיו את ביתו ועברו לגור בבית הוריה. לאחר מכן, בעקבות תהליך של שלום בית אותו הם, שבה המתלוננת אל ביתו של בעלה יחד עם בעליה. בתקופה זו, שב הנאשם לבצע עבירות אליומות ואונס כנגד אשתו, וכן פגע פגיעה מינית בבנו, עד אשר המתלוננת והילדים עזבו את הבית בשנית, לבית הוריה. לאחר מכן הוצא צו הגנה נוסף, ולאחריו המתלוננת פנתה למשטרה, מה שהוביל למעצרו של הנאשם והגשת כתב האישום כנגדו. לאחר בחינת תיק הראיות ושמיעת העדויות, נגזרו על הנאשם 18 שנות מאסר בפועל, שנתיים וחצי מאסר על תנאי, וכן מתן פיצוי למתלוננת בסכום של 100,000 שקלים.

בתיק פילי חמור 49708-10-13 - הנאשם ביצע עבירות מין במתלוננת, אחייניתו, ילידת 1995, בהיותה קטינה. בין השנים 2003-2010. במהלך אותן שנים, כאשר הייתה המתלוננת תלמידת כיתה ג' או ד', היה לוקח אותה לדוג עמו באזור זיקים. במשך מספר פעמים באותם מפגשים, נהג להפשיט אותה ולהכניס אותה עירומה למים יחד אתו. שם נגע באיבר מינה לשם גירוי וסיפוק

מינים. בשנת 2006 בעת ביקור משפחתי, נכנס הנאשם לחדרה של אחותה גדולה, והשכיב את המתלוננת עליו, תוך שהוא מלטף ומתחכך בה ורומז לה רמיזות מיניות. בשנת 2008 כאשר הייתה כבת 13, ישנה המתלוננת בבית סבתה על הספה בסלון. למחרת, סמוך לשעה 7:00, מצאה עצמה מתעוררת בחדרו של הדוד, כשהוא נוגע בחזה, בישבנה, מתחת למכנסיה ומנשק אותה, עד שקמה ויצאה מהחדר. בשנת 2008-2009 התיישב לידה על הספה בבית סבתה, חשף את אביר מינו, החדיר את אצבעותיו לאיבר מינה, והחזיק את ידה על איבר מינו עד שברחה. הנאשם טוען שהוא מעולם לא ביצע במתלוננת מעשים מיניים, האישומים ללא זמן מוגדר ולכן אין להשתמש בטענת אליבי. לאחר בחינת כלל הראיות והעדויות בתיק, הוחלט להאשים את הנאשם במעשים מגונים בבת משפחה שטרם מלאו לה 16 ללא הסכמתה החופשית.

זומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין אונס בתוך המשפחה?

עבירות אונס בתוך המשפחה הן עבירות מין חמורות לצדן נקבעו עונשי מאסר ממושכים בכדי להרתיע את הציבור מפני ביצוע מעשים נפשעים אלה. החברה מוקיעה התעללות מינית בילדים בתוך המשפחה ונוקטת ביד קשה עם העבריינים. חומרתן של העבירות נקבעת לפי קריטריונים רבים כאשר משך הזמן בו בוצעו המעשים הנלווים וגילו של הקרבן בעת ביצוע העבירה הם העיקריים. בעבירות מין בתוך התא המשפחתי לעיתים גרסת הקרבן עומדת מול גרסת הנאשם ובתי המשפט נתקלים בקושי להוכיח את מהימנותן. עבירות אלה דורשות בדיקה יסודית ומעמיקה של שני הצדדים בכדי לנסות להשלים את כל מרכיבי התמונה. כדאי להיעזר בשירותיו של עורך דין פלילי בכדי שגרסתך תוצג באופן מיטבי תוך שמירת זכויותיך לאורך ההליך.

במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין אונס במשפחה אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הפלילי נגדך, שכן המדובר בעבירה שתוצאתה יכולה להיות חמורה מאוד עבורך הכוללות כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריא לתקופה ממושכת. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בעבירות מין חמורות מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום בגין אונס פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.